

"העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל אביב, רחוב גורדון 3, טל. 232262/3/4 • תאריך: 136 • מען מברקים: "עולמפרם" • העורך הראשי: אורי אבנרי • ראש המערכת: יוסף ינאי • עורכת-בנית: יוסף שזון • עורכת כיתוב: ענת ישראלי • צדמי מערכת: ציון צפריר וגיזה רוזן • ראש המינהלה: אברהם סיפון • מחלקת המודעות: רפי זכרונני • המו"ד: "העולם הזה" בע"מ • מודפס ב"הרפום החדש" בע"מ, תל-אביב, רחוב בן אביגדור • הפצה "גד" בע"מ • גרופות: צינקוגרפיה "כספי" בע"מ.

סהה ולנציגייה לעשות עסק עם החוטף פים, ולהיכנס לתמונה רק אחרי שהחטוף הוחזר. המישרה החליטה, כידוע, לנהוג בצר רה הפוכה: להיכנס לעניין, להטמין מל-כודת לחוטף, להשתמש בפרשת הכופר כי בפיתיון.

הכובע

בער

אחרי כישרון המובצע — ועם כל הכבוד למפכ"ל המישרה, המילה "כיש" לון" היא לשון-המעטה במיקרה זה — להשתנה מדיניות הפירסום. המדיניות החדשה לא היתה פחות מוור מה אשר הפירסום יכול היה להועיל, וליר צור ערנות ציבורית לגבי הילד, נמנע הפירסום. כאשר היה צורך לשתוק — התחילה המישרה לפרסם את העניין בי חצוצרות.

באותו רגע היתה המישרה הייבת להניח כי הילד עדיין חי. בכל חטיפה, זהו השלב העדין ביותר. החוטף קיבל את כספיה-הכופר, ועליו להחליט אם להחזיר את הילד חי — הרף הסכנה הכרוכה בכך לגבי החוטף, הגנה נאמר לו שהכסף שקיבל אין לו ערך, שאסור לו להשתמש בו. ש"רימו" אותו. בכך היתה סכנה רבה. מאד לילד החטוף. (העובדה הטראגית, שבאותו שלב הילד כבר היה מת, נוסלת מביקורת זו בדיעבד את העוקץ המעשי. אך איך היתה המיש-טרה מרגישה, אילו הסתבר כי הילד נהרג אחרי מסירת הכופר? האם לא היתה עולה אוטומטית הטענה כי דווקא פירסום מים בלתי-אחראיים אלה, שהמישרה עצמה אחראית להם, גרמו לאסון?) נשאלת השאלה: לשם מה באו פירסור מים אלה, שלא יכלו לשרת כל מטרה חיובית? ואין מנוס מן התשובה: על ראש הקצין בער הכובע, המישרה היתה מודעת לכישלון, שעלול היו להיות לו השלכות ציבוריות מרחיקות-לכת. הפיר-סומים באו כדי להסיח את הדעת וליצור אווירה של פעילות. לולא היה החוטף פסיכופאט גמור, היה בשלב זה שורף את שטרות-הכסף המ-סומנים. יתכן שאו לא היה מתגלה לעולם. אם לא נהג כך, אלא עשה את המעשים שהביאו לגילוי (הפקדת הכסף בבנק), הרי זה למרות פירסומי המישרה, ולא ביגללם.

ההקלטות

והקלסטרונים

בשלב זה נתקבלה החלטה מוזרה נוספת ביחס לפירסום. בעוד שפורסמו ברבים פרטים מזיקים, נאסרו לפירסום הדברים אשר יכלו להועיל. במשך כמה ימים יקרים מנעה המישרה את פירסום הקלסטרונים ואת השמעת הקול המוקלט. מדוע, למען השם? הרי המישרה כבר הודיעה ברבים, כי הקליטה את הקול, השמעתו יכלה להביא לגילוי החוטף. הוא הדין לגבי פירסום הקלסטרון. באותו זמן היתה המישרה צריכה להניח כי הילד עדיין חי, ושכל יום החולף בלי גילויי הגביר את הסכנה לחייו. עברו ימים, ובאופן פיתאומי שנתה המישרה שוב את דעתה ודאגה לפירסום הרחב ביותר. מה היה ההגיון בהחלטות אלה? האם ביכלל היה בהם הגיון כלשהו? יתכן כי יש בפי המישרה גימוקים. איני בא כאן לחרוץ דין, אך אני בא להצביע על כך שבענייני פירסום, לא ההגיון הצרוף פעל, פעלו — כך אני חושש — גם הרבה מניעים אחרים, ובהם מניעים של יוקרה ויחסי-ציבור. הדבר חייב להיבחן.

איסור

מגוחך

עם מעצר החשוד, החל שלב תמה נוסף. המישרה ביקשה מן השופט, שהוועק בשבת, לאסור את זיהוי החשודים. הדבר נעשה אחרי הידברות עם כתבי העיתונים היומיים (שוב מבלי להיוועץ עימנו, והפעם גם מבלי להודיע לנו על כך). ההחלטה עצמה היא — כמדומני — בלתי-חוקית, אין לה בסיס חוקי. נניח כי היה הגיון כלשהו בבקשה כזאת, כל עוד לא היתה המישרה בטוחה שאין לחשוד שותפים, וכל עוד לא נמצא הילד. אולם ברגע שהתגלתה הגופה, וכא-שר כבר היתה המישרה משוכנעת כי אין (המשך בעמוד 49)

אינא ירי

בין כל הנושאים הצריכים לשמש נושאים לחקירה בפרשת החטיפה של הילד אורון ירון, נושא הפירסום הוא מן החשובים. במשך כל מהלך החקירה בלטה גטייה אינסטיגטיבית של אנשי-החוק, שאפשר להגדירה כסיסמה: "אם אינך יודע מה לעשות, אסור קודם כל את הפירסום." איכשהו נדמה לקצינים נבוכים, כי זהו האמצעי הראשון שיש לנקוט אותו, כאילו זהו מעין סגולת-פלא לכל דבר.

החלטה

פזיזה

הפרק הראשון החל כאשר השתכנר עה המישרה שאכן יש כאן פרשה של חטיפה. המישרה כינסה את אנשי העיתונות היומית, המקבלים בדרך כלל את הוראור תיה בלא היראה ועירער, ושיכנעה אותם שלא לפרסם את דבר החטיפה. מכיוון שהעולם הזה לא הוזמן, התער-רה הבעייה הרגילה: מה לעשות בשביר עון המסויים? באופן בהול פנתה המישט-רה לבית-המישפט, וזה הוציא צר-איסור-פירסום. צו זה הוצא במיוחד (ובגילוי) למען העולם הזה, והובא אל המערכת בכהילות. מידת החוקיות של צו זה לא היתה ברורה לנו, אך בשלב עדין זה של הפרשה לא היה לנו הרצון להיאבק עם המישט-רה ו/או עם בית-המישפט. סברנו שיש לאפשר למישרה לנהל את הפעולה, ולא הפרענו לה. אך בדיעבד ניתן לשאול: בשביל מה זה היה טוב? כיום אנחנו יודעים — וזהו חוכמה ש-לאחר-מעשה — כי באותם ימים הסתובב החוטף עם הילד, ולדברי הגירסה שפורס-מה עליידי המישרה עצמה טייל החוטף עימו בארץ, סעד עימו בגלוי במיסעדות, ונראה עליידי האנשים. אילו פורסם אז דבר החטיפה, או אילו לפחות פורסם בטלוויזיה ובעיתונות כי נעלם ילד (תוך הצגת תצלומים) — האם היה הילד מתגלה בעודו בחיים? אי-אפשר להשיב על כך בנקל, ובוודאי יש גם נימוקים נגדיים. איני מתעלם מכך, אך דבר אחד אני מען לטעון בפה מלא: ההחלטה על איסור הפירסום היתה פזיזה, בלתי-מחושבת, ונבעה לא-מעט מאותה אמונה פשטנית, המציינת קציני מישרה וצבא (וגם פקידים שופטים): שהפירסום הוא דבר רע מעיקרו, אלא אם כן הוכח ההיפך. נדמה לי כי הגישה צריכה להיות הפור-כה: שהפירסום הוא דבר טוב, אלא אם כן הוכח ההיפך. ובפרשה זו, זה בוודאי לא הוכח. אי-הפירסום יכול היה להיות הגיוני, אילו החליטה המישרה לנהוג — כפי שנוהגת לא-פעם (ואולי לרוב) המישט-רות בחו"ל: לא להתערב, לאפשר למיש-

אמו של אורון ירון ז"ל בהלווייה
האם לפרסט? איך? מתי?

בלי משוא פנים